

והשב את העבודה

מנחת

חלק ראשון
מנחות הנדבה

בליווי תמונות
תלת מימד מרהיבות

הוצאה שלישית
שבט תשפ"ו

ספר זה יוצא בסיוע

מכון אור לישרים ירושלים - נהריה

שע"י ישיבת אביר יעקב - אור מאיר ושמחה
בנשיאות כ"ק אדמו"ר רבי דוד חי אביחצירא שליט"א

לעילוי נשמת
אבינועם בן ר' יצחק דודזון
נלב"ע יג' בטבת תשפ"ו
איש רב פעלים לתורה וחסד
ת.נ.צ.ב.ה.

תמונות המחשה לתלמידים

מגידי שיעורים, רמי"ם, מלמדים, מורות וכד' יכולים לצלם
לצורך שימוש לא מסחרי ללימוד לתלמידיהם, יש להשאיר
הודעה מפורטת על התמונות שהועתקו ופרטי מוסד הלימודים,
בקו המכון 2-6-0772273333

לידיעת הלומדים בחוברת

בחוברת זו - בשונה משאר חיבורי המכון - הושם דגש על המחשה
הכללית של עבודת הקרבנות ודוגמאות למבנה בית המקדש ועבודת
הכהנים, כדי לפתוח פתח ללומדים המתחילים את דרכם בסדר קדשים,
ועל כן לא דקדקנו באמצעי המחשה בהתאמת פרפורציות וזוויות
מדויקות; המחששות ניתנות רק כדי לסייע לקליטת העניין ולמחשה
כללית בלבד, ואין לדייק מהם שום פרט להלכה ולמציאות.

בקשה

הושקעה יגיעה רבה להגיה ולתקן כל טעות כפי האפשר. אמנם בספר זה עקב קוצר
הזמן עדיין לא הוגה כפי שראוי לעשות. נבקש מהלומדים והמעיינים שאם ימצאו
טעות וכדו' יודיעו לנו כדי שנוכל לתקן במהדורות הבאות, ושכרם רב מן השמים.

©

כל הזכויות שמורות

למכון "מראה כהן" שע"י מכון "תורת הקרבנות"

הואיל ומושקע בספר זה ובתמונות המשולבות בו הון רב ויגיעה רבה, לכן ע"פ דין תורה
ולהבדיל עפ"י חוק הזכויות הבינלאומי או אחרים בכל תוקף כל הדפסה צילום ציור
והעתקה כולל העתקה חלקית מספר זה, וכן אין לתרגם או לאחסן במחשב או לקלוט
בכל דרך שהיא כל חלק שהוא מהספר, וכן אין לעשות כל שימוש מסחרי בחומר הנדפס
או בקטעים ממנו בשום צורה ובשום אמצעי, אלקטרוני או מכני, לרבות צילום והקלטה,
ללא אישור בכתב מהמוציא לאור ועל דעת זה נמכר הספר.

להערות והארות:

עדיפות לפניות בכתב

פקס: 072-3377748

6183447@gmail.com

6183442@gmail.com

מפעל מראה כהן

שע"י מכון תורת הקרבנות

03-6189607 / 03-6183447

050-4111791 בשעות הלילה

מוקדים להשגת הספר

בקו המכון: 07722-73333 שלוחה 4

052-7653813

תמונות תלת מימד:

אליעזר בן חמו

054-8413910

mikdash.co@gmail.com

עימוד ועיצוב:

ב.צ. 052-7632779

תוכן הענינים

הקדמה

בשער המנחה.....5

בפתחו של היכל.....6

הסכמות.....9

פרשת מנחת נדבה (ויקרא פרק ב') בליווי תמונות.....10

סדר הקרבת המנחה (סוטה דף יד:) בליווי תמונות.....13

מעלת קרבן מנחה.....18

מושגים כלליים במנחות.....19

חשיבות לימוד מסכת מנחות / ידיעות בסיסיות במסכת מנחות / י"ג מיני מנחות / מבנה מסכת מנחות

-תוכן עניינים מורחב בעמוד הבא-

פרק א' - הסולת/ השמן/ הלבונה.....21

פרק ב' - ההבאה מביתו/ הכניסה למקדש/ המדידה.....49

פרק ג' - כללי עשיית המנחה/ פירוט סדר עשיית המנחות.....67

פרק ד' - ההכנות להקרבה/ הגשה/ ארבע עבודות - קמיצה, קידוש קומץ, הולכה, הקטרה.....97

פרק ה' - אכילת השיריים.....127

נספחים

נספח א: אופני הקמיצה המסופקים (מסכת מנחות דף יא.).....135

נספח ב: מקום אפיית המנחות.....139

נספח ג: הדרכה לבדיקת החיטים, הסולת, הזיתים והלבונה.....141

נספח ד: תמונות העזרה, המזבח החיצון, ההיכל, מזבח הזהב, השולחן והמנורה, ביהמ"ק השלישי.....149

נספח ה: מעלת לימוד דיני הקרבנות - שו"ת ממרן ה'חפץ חיים' בחשיבות לימוד קדשים.....162

לשכת הכהנים/ מכון תורת הקרבנות/ לגיונו של מלך / ספרי "והשב את העבודה".....167

מפתח עניינים על סדר מסכת מנחות

<p>ט: הגשה - פרק ד' אות ו'.</p> <p>כ: מליחה - פרק ד' אות יד'.</p> <p>כא: מקום המליחה בראש המזבח - פרק ד' אות יז'.</p> <p>כד: נתינה בביסא - פרק ג' אות ו'.</p> <p>כו: הקטרה בכלי - פרק ד' אות יח'.</p> <p>כז: נתינת הקומץ על המערכה - פרק ד' אות יח'.</p> <p>מט: ההבדל בין מחבת למרחשת - פרק ג' הקדמה.</p> <p>נב: באות מצה - פרק ג' אות ו'.</p> <p>נה: לישה - פרק ג' אות ו'.</p> <p>עריכה - פרק ג' אות ח'.</p> <p>אפייה - פרק ג' אות י'.</p> <p>נט: דיני המנחות והחילוקים שביניהם - פרק ג' הקדמה.</p> <p>נז: נתינת השמן - פרק ג' אותיות: א' ג' יד'.</p> <p>ס: הגשה - פרק ד' אות ו'.</p> <p>סג: החילוקים בין מחבת למרחשת ומאפה</p>	<p>ב: ההבדלים בין מנחות מחבת ומרחשת - פרק ג' הקדמה.</p> <p>ו: קמיצה בימין - פרק ד' ט'.</p> <p>מחיקה - פרק ד' י'.</p> <p>ז: נתינה לכלי שרת - פרק ד' אות יב'.</p> <p>הגבהת כהן לכלי בשעת קידוש המנחה - פרק ד' אות יב'.</p> <p>ח: מקום הקמיצה בעזרה - פרק ד' אות ח'.</p> <p>יא: קמיצה ומחיקה - פרק ד' אותיות ט' י'.</p> <p>ספיקות בקמיצה - נספחים נספח א'.</p> <p>יא: שיעור הלבונה - פרק ב' אות יא'.</p> <p>יג: נתינת קומץ בכלי - פרק ד' אות יב'.</p> <p>יח: יציקה - פרק ג' אות יד'.</p> <p>בלילה - פרק ג' אות ד'.</p> <p>מליחה - פרק ד' אות יז'.</p> <p>הגשה - פרק ד' אות ו'.</p> <p>פתיחה - פרק ג' אות יב'.</p> <p>משיחת שמן - פרק ג' אות יא'.</p>
<p>תנור - פרק ג' אות י'.</p> <p>סו: מנחת העומר - בחלק השני של חיבור זה.</p> <p>עב: אכילת השיריים - פרק ה' אות ג'.</p> <p>עד: מנחת כהנים - בחלק השני בעז"ה.</p> <p>עד: מתנות שמן - פרק ג' אותיות: א' ג' יד'.</p> <p>בלילה - פרק ג' אות ד'.</p> <p>משיחת ריקין כמין כי - פרק ג' אות יא'.</p> <p>עה: פתיחה - פרק ג' אות יב'.</p> <p>עו: שיפה ובעיטה - פרק א' אות ה'.</p> <p>חלוקה לעשר חלות - פרק ג' ז'.</p> <p>עו: ניפוי - פרק א' אות ז'.</p> <p>פה: בדיקת הסולת - פרק א' אות ח'.</p> <p>פו: הכנת השמן - פרק א' אות יא'.</p> <p>שמן למנחות - פרק א' אות טז'.</p> <p>פז: כתישת השמן - פרק א' אות יד'.</p> <p>פז: מידה - פרק ב' אות ח'.</p> <p>צו: כלי - פרק ג' אות ג'.</p> <p>ק. מעלת קרבן מנחה - עמוד 18.</p>	

תוכן עניינים מורחב

תוכן עניינים

תוכן עניינים מורחב

פסוקי מנחת הנדבה

סדר הקרבת המנחה בקצרה

מעלת קרבן מנחה

חשיבות לימוד מסכת מנחות

ידיעות בסיסיות במסכת מנחות

י"ג מיני מנחות

מבנה מסכת מנחות

21..... פרק א'

הקדמה/ מי מכין את מרכיבי המנחה

הסולת א. הכנת החיטים/ ב. ברירת החיטים/ ג. שמירת החיטים/ ד. הסולת (והסולת שבזמננו)/ ה. שיפה ובעיטה/ ו. טחינה/ ז. ניפוי/ ח. בדיקה/ ט. שמירת הסולת

השמן י. הכנת הזיתים/ יא. ברירת הזיתים/ יב. שמירת הזיתים/ יג. השמן למנחות/ יד. כתישה/ טו. סינון/ טז. שמירת השמן

הלבונה יז. הלבונה למנחות/ יח. הכנת הלבונה/ יט. ברירת הלבונה/ כ. שמירת הלבונה

49..... פרק ב'

הקדמה

ההבאה מביטו א. הכנות להבאה/ ב. נתינה בכלי כסף וזהב/ ג. הבאה/ ד. יום ההבאה

הכניסה למקדש ה. הכניסה להר הבית/ ו. הקדשת המנחה/ ז. הכניסה לעזרה

המדידה ח. דיני המדידה/ ט. מדידת הסולת/ י. מדידת השמן/ יא. מדידת הלבונה

67..... פרק ג'

הקדמה

כללי עשיית המנחה חמש מנחות נדבה/ סדר המעשים בחמשת סוגי המנחות/ סיכום שלבי עשיית המנחה (טבלה מאוירת)/ דיני העשייה

פירוט סדר עשיית המנחות א. מתן שמן בכלי/ ב. נתינת הסולת/ ג. נתינת השמן לבלילה/ ד. בלילה/ ה.

נתינת מים/ ו. לישה/ ז. חלוקה לעשר חלות/ ח. עריכה/ ט. קיטוף/ י. אפייה או טיגון/ יא. משיחה/ יב. פתיחה/ יג. נתינה לכלי שרת/ יד. יציקה/ טו. נתינת לבונה

97..... פרק ד'

הקדמה

ההכנות להקרבה א. סדר הקדימה/ ב. הכהנים המקריבים/ ג. עמידת הבעלים/ סיכום סדר הקרבת המנחה בקצרה

הגשה ד. הבאה לכהנים/ ה. הולכה למזבח/ ו. הגשה

ארבע עבודות ז. דיני העבודות/ ח. ההכנות לקמיצה/ ט. קמיצה/ י. מחיקה/ יא. הולכה לקידוש הקומץ/

יב. קידוש הקומץ/ יג. ליקוט הלבונה/ יד. נתינת הלבונה בכלי/ טו. הולכה למזבח/ טז. העלאה למזבח/ יז. מליחה/ יח. הקטרה/ יט. יציאה מהמקדש/ כ. לינה

127..... פרק ה'

אכילת השיריים א. חלוקת השיריים/ ב. הכנה לאכילה/ ג. אכילה/ ד. הנותר

133..... נספחים

נספח א: אופני הקמיצה המסופקים (מסכת מנחות דף יא.)..... 135

נספח ב: מקום אפית המנחות..... 139

נספח ג: הדרכה לבדיקת החיטים, הסולת, הזיתים והלבונה..... 141

נספח ד: תמונות העזרה, מזבח החיצון, ההיכל, מזבח הזהב, השולחן והמנורה, ביהמ"ק השלישי..... 149

נספח ה: מעלת לימוד דיני הקרבנות - שו"ת ממרן ה'חפץ חיים' בחשיבות לימוד קדשים..... 162

בשער המנחה

בשער
המנחה

ספר זה יוצא לאור בס"ד על מנת ללמד ולהמחיש את סדר הקרבת קרבן המנחה בליווי המחשות ותמונות תלת מימד מרהיבות, חיבור הנצרך במיוחד ללומדי מסכת מנחות ולכל החפץ להבין את פרשיות הקרבת המנחה בחומש ויקרא וללמוד את הדברים השייכים לכל יהודי שיתנדב להביא מנחה.

החיבור כולל את הכנת הסולת השמן והלבונה והבאתם לבית המקדש, עשיית המנחה, וסדר הקרבתה, שלב אחרי שלב (למעלה מ-שבעים שלבים!).

בחיבור זה מובאים דיני חמשת מנחות הנדבה [סולת. מחבת. מרחשת. מאפה תנור חלות / רקיקין]. הכנתם והקרבתם, שלב אחרי שלב, בליווי תמונות מפורטות.

בעז"ה בספר הבא יתבררו דיני חמש מנחות נוספים של יחיד [חביתין, חינוך, מנחת נסכים, חוטא וסוטה] ושלושה מנחות של ציבור [מנחת העומר, שתי הלחם ולחם הפנים].

אנו תקווה שעל ידי התיאור המפורט בליווי המחשות נזכה לדעת למעשה את הלכות הקרבת קרבן מנחה לפרטי פרטים וכן נזכה להבין בס"ד סוגיות רבות במסכת מנחות העוסקות בדינים אלו.

מתוך הודאה על העבר ותפילה לעתיד מקווים אנו בעז"ה שנזכה להוציא לאור את שאר היצירות הנפלאות על חומש ויקרא בליווי תמונות, מסכת תמיד, סדר הקרבת קרבן עולה, קרבן תודה ושלמים, נסכי הקרבנות, קרבנות העוף - חטאת ועולת העוף, קרבנות המועדים - מוספין, ניסוך המים והטבת הנרות, הנמצאים בשלבי עריכה, ועוד חיבורים בשאר חלקי התורה בעז"ה אכ"ר.

נציין כי היצירות בשילוב מכון מראה כהן ותורת הקרבנות אינם מקבלים מימון משום גוף בקביעות, וכל אחד יכול לזכות להיות התורם שבזכותו נוכל להמשיך ליצור המחשות, לערוך ולהדפיס.

ניתן לזכות להיות שותף להנציח את יקירכם וליטול חלק ביצירות הנדירות המאפשרים ללמוד כיום את דיני הקרבנות ולהכין את עם ישראל והכהנים לרגע הקרוב שבו יתבקשו לשוב לעבודתם כימי עולם וכשנים קדמוניות.

'מראה כהן' שע"י 'תורת הקרבנות'

שבט תשפ"ו, הוצאה שלישית מחודשת ומורחבת

לרפואת הגאון
רבי אליעזר דניאל
בן ברכה הלוי קרקובסקי
לרפו"ש בתושח"י
ראש ארגון תורת המקדש
הקודש והקרבת
אשר הוא ומשפחתו מסייעים רבות
לפעילות 'מכון תורת הקרבנות'

לעילוי נשמת
דן בן שלמה ז"ל
מלומדי הדף היומי
במשך שנים רבות
נפטר בכ"ג באב ה'תשפ"ה

בפתחו של ההיכל

אחד מהעמודים שעליהם העולם עומד הוא עמוד העבודה. וכאשר בית המקדש חרב, לימוד ענייני הקרבנות הוא אחד מהדברים שבזכותם העולם מתקיים, וכפי שנאמר בגמרא במנחות, הלימוד של דיני עבודת הקרבנות נחשב כהקרבה ממש, ובכוחו להציל ולהגן מהאויבים והמקטרגים כמובא בגמרא ובזוהר הקדוש. ולהביא שפע ישועות ברוחניות ובגשמיות.

בזמן הזה אין אפשרות להתנדב ולהקריב מנחה, אך על ידי לימוד סדר הקרבת המנחה עם כל פרטי הדינים המעשיים, אפשר לקיים 'נשלמה פרים שפתינו', וכך נחשב הדבר כאילו הקרבנו מנחה לפני הקב"ה.

מעלה נוספת ישנה בלימוד סדר הקרבת המנחה, שעל ידי זה נהיה מוכנים לעבודת המנחה בבית המקדש שייבנה בקרוב, ודבר זה עושה נחת רוח גדול לפניו ית"ש, ומקרב את הגאולה, כפי שהאריך מרן החפץ חיים (תורה אור פרק יא) שכאשר אנו עושים מצידנו מה שאנחנו יכולים להתכונן לעבודת המקדש, הקב"ה ברוב רחמיו יראה בעניינינו וימהר מצידו לגאלנו בקרוב, אמן כן יהי רצון.

בקרוב מנחה - בשונה מקרבנות הבהמה והעופות שבהם יש פרטים רבים בלתי מוכרים - רבים יודעים מה היא הסולת ושמן הזית הכשרים למנחה, וכן לבונה ניתן להשיג בחנויות התבלינים. ונדמה שאין צורך לבאר ולהמחיש את עשיית המנחה, וכל מי שלומד את פסוקי התורה בפרשת ויקרא ופרשת צו, כבר יכול לעשות לבדו מנחה.

אכן, לאחר לימוד הסוגיות בעיון בס"ד, נוכחנו שכדרכה של תורה בשאר סוגיות הש"ס, גם כאן יש הרבה פרטים הטעונים בירור וליבון בעיקרי הסוגיות, וראינו שאילולי הפירוט הנרחב וההמחשות לא נוכל להבין היטב פרטים רבים בכל מנחה ומנחה, כיון שלכל מנחה יש עשייה מיוחדת, ורק לאחר יגיעה מרובה ודיבוק חברים זכינו בסייעתא דשמיא לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא כפי שידינו משגת, ולהגיע לביור הדינים עד ההלכה למעשה [כמובן שאין לסמוך על הדברים למעשה לפני בירור הלכתי ראוי].

וכבר האריך מרן הח"ח זצוק"ל על החובה המוטלת עלינו ללמוד את פרטי ההלכות בצורה מפורטת ומעשית, גם בכדי שכאשר יבוא המשיח וירד ביהמ"ק על מכונו מהשמים, יוכלו ברגע אחד להכנס לעבודה, וכמו שכתוב "פתאום יבוא אל היכלו" במהרה בימינו אמן.

בחוברת זו נעשתה עבודה מאומצת להביא לעיני הקורא את כל ענייני המנחה והלכותיה בליווי תמונות מרהיבות, הממחישות את כל תהליך עשיית המנחה והקרבתה בבית המקדש.

ספר זה עוסק בעשיית והקרבת מנחת יחיד בבית המקדש, על פי הנלמד בעמל ויגיעה בכלל "עבודת הקרבנות" שע"י תורת הקרבנות ובראשות הגאון רבי א.י. שליט"א שבמשך תקופה ארוכה במסירות רבה הכין וסלל את הדרך בסוגיות אלו וטרח ויגע רבות להעמיד את צורת הסוגיא והבנתה אליבא דהלכתא. בחלק זה מסודרים שבעים השלבים הקיימים בקרבן המנחה מתחילת עשייתה ועד לאחר הקטרתה.

לצד ההלכות הוספנו המחשות רבות ומלבד הצילומים שצולמו ע"י הר"ר ישראל רוטמן הי"ו השקענו בהוספת תמונות תלת מימד איכותיות במיוחד, על מנת להמחיש את כל הפעולות הנעשות במהלך ההכנות לעשיית המנחה הקמיצה וההקטרה עצמה. תודתנו לאומן המופלא הר' אליעזר בן חמו שליט"א, שיצר את התמונות במסירות רבה על כל הפרטים לעילוי נשמת הוריו ז"ל, ובס"ד הוציא מתחת ידו יצירה מושלמת ומרהיבה לתועלת הציבור.

בעצת גדולי ישראל ובהדרכתם נפתחו לפני כשבע עשרה שנים - בשנת תשס"ט - כוללי 'עבודת הקרבנות' שע"י "תורת הקרבנות" ללימוד סוגיות קדשים בעיון לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא. הלימוד הינו בעמל רב ובדקדוק עצום לברר את עומק הסוגיות לאורם של רבותינו הראשונים והאחרונים כדרכה של תורה, וב"ה זכו להוציא לאור ספרים וחבורים רבים בבירור סוגיות רבות בקדשים אליבא דהלכתא. ואף

ההלכות שבחיבור זה נכתבו על ידם. כאשר שמענו מפי לומדים רבים המתחילים את דרכם בלימוד סדר קדשים ובפרט לומדי הדף היומי, את בקשתם להכין אמצעי עזר והמחשות להכרת המושגים. נפתחה שלוחה מיוחדת בשם "מראה כהן", כדי להביא לפני הלומדים המחשות של דיני העבודה בצורה קלה וברורה לצד פירוט בהיר ומסודר של כל סדר קרבנות הבהמה והעוף ועשיית והקרבת המנחה והידיעות הנצרכות להבנת עבודת המנחות שהיתה ותהיה בבית המקדש בתפארתו, וב"ה זכו להוציא לאור על פרק איזהו מקומן - זבחים, מנחות, חולין, בכורות, תמיד, פסחים ומעשה הקטורת ועוד שיעורי המחשה רבים בס"ד.

כמובן, הציורים וההמחשות אינם משקפים כלל את הקדושה העצומה, ההוד וההדר ששררו בבית המקדש. ובכל זאת השתדלנו לקרב מעט את הדברים אל המציאות. תפילתנו שיביאו הדברים את התועלת ללומדים ויהי רצון שלא נכשל בדבר הלכה, ונזכה לכוון לאמיתה של תורה ונראה בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

מזמור לתורה

בעומדנו בשער החיבור על מנחות הנדבה אשר לעריכתה והוצאתה לאור ולשילוב התמונות המרהיבות והמקצועיות בחוברת, נלוותה סייעתא דשמיא מיוחדת והשגחה פרטית מופלאה, פותחים אנו בשבח רינה והודאה.

אילו פיננו מלא שירה כים, ולשונו רינה כהמון גליו, ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע, ועינינו מאירות כשמש וכירח, וידינו פרושות כנשרי שמים, ורגלינו קלות כאילות, אין אנחנו מספיקין להודות לך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו, ולברך את שמך על אחת מאלף אלף אלפים ורבי רבבות פעמים הטובות שעשית עם אבותינו ועמנו, על תורתך שלמדנו וחוקיך שהודעתנו, וכל הס"ד שליוותה אותנו עד הלום. עד הנה עזרונו רחמיך ולא עזבונו חסדיך ואל תטשנו ד' אלוקינו לנצח. על כן אברים שפלגת בנו ורוח ונשמה שנפחת באפנו ולשון אשר שמת בפינו הן הם יודו ויברכו וישבחו ויפארו וירוממו ויעריצו ויקדישו וימליכו את שמך מלכנו.

יודעים אנו היטב, כי לא כוחנו עשה את החיל הזה, באשר יצירה זו למעלה מכוחנו היא, אין זה אלא מתנת שמים לעם ישראל המצפה ומיחל לשוב ה' ציון ולסדר העבודה בירושלים, להאחיב עליהם את הלימוד על ידי הסדר הנפלא וההמחשות המשובבות עין, המעוררות געגוע וציפיה לבית הגדול והקדוש שייבנה במהרה.

פותחין בכבוד אכסניא ביהמ"ד הגדול "הליכות משה" בית שמגדלין בו לתורה ולתפילה בכבוד ובהערכה ללומדי התורה ובמאור פנים מופלא, החל מאשמורת הבוקר בכל שעות היממה, בחול ובשבת, בזמן ובבין הזמנים, וישיבת 'מאירי עולם' ובהם אנו זוכים להסתופף.

הברכה אחת היא לעומד בראשו, אציל המידות נדיב הלב הרב דן גרטלר שליט"א. כה ייתן ד' וכה יוסיף להרבות חיל לתורה ולתעודה כשאיפת ליבו הטהור, ויראה רוב נחת ובריאות ממשפחתו וכל יוצ"ח, בנים וחתנים תלמידי חכמים מרביצי תורה, באושר ועושר וכל טוב סלה כל הימים

תודתנו נתונה לכל רבני "תורת הקרבנות". וכן לרבי ח. ע. ולרבי רפאל א. שליט"א, שהקדישו מזמנם לעריכת החוברת ולהגיהה שוב ושוב, עד כמה שהתאפשר בקוצר הזמן. ישלם השם שכם.

לצוות העריכה המיוחדת צ.ל. ב.צ. וא.פ. שטרחו ועמלו בימים ובלילות על מנת להוציא לאור חוברת מיוחדת זו בצורה מאירת עיניים ומסייעת ללומדים. להר"ר ישראל רוטמן שליט"א שטרח לצלם את התמונות הרבות באופן שימחישו את עבודת המנחות בצורה הטובה ביותר.

תודתנו לאומן המופלא הר' אליעזר בן חמו שליט"א, שיצר את תמונות התלת מימד על עבודת הכהנים על הצד היותר טוב, במסירות רבה על כל הפרטים לעילוי נשמת הוריו ז"ל, ובס"ד הוציא מתחת ידו יצירה מושלמת ומרהיבה לתועלת הציבור.

לכל הרבנים שסייעו בידנו ונתנו רשות להשתמש ביצירותיהם: הרב חיים שמואל פריעדמאן שליט"א מארה"ב, הרב י. לדרמן שליט"א ממכון כלים למקדש, שהעניקו לנו בחפץ לב מאוצרותיהם להוצאה הראשונה של חיבור זה ולשיעורי ההמחשה והמצגות בטוב לב מיוחד. הגר"ד קובלסקי שליט"א ראש

"מאורות הדף היומי" ומשנה מאירה על התמונות שניתנו לתועלת לומדי הדף היומי בהוצאה הראשונה של חיבור זה. הגרי"ח יעקובי שליט"א על תמונת בית המקדש השלישי. הרה"ג רבי משה ויא שליט"א על ההנחיות המפורטות לבדיקת הזיתים, החיטים, הסולת והלבונה ושמירתם. הרב ח. מ. הלוי על תמונות הלבונה מתוך הספר "פירושי הראשונים על פיתום הקטורת" וקונטרס "סם חיים" והסיוע להוצאת ספר הקטורת.

התודה והברכה לראשי העיריות והמועצות הדתיות והעמותות המסייעות ללומדי הדף היומי שמכירים בחשיבות הצורך של הלומדים, ולומדי הדף היומי בפרט, בחוברות אלו, ומעניקים את החוברות ללומדי הדף היומי. תבוא עליהם ברכת טוב, זכות הרבים תלויה בהם ויצליחו בכל מעשיהם לטובה, אמן.

ברכה מיוחדת נביע למו"ר ראש הכולל 'עיון ב' הגר"י רקוב שליט"א המנחנו בדרך הלימוד ובסברא ישרה במתיקותה של תורה ומרחביה, על הסיוע והעידוד להשלמת החיבורים העוסקים בדיני בית ה' - דיני בית המקדש והקרבנות. יהי רצון שיזכה שיפוצו מעיינותיו חוצה ויעמיד תלמידים וחיבורים בכל מקצועות התורה כשאיפתו הטהורה מתוך שלוות הנפש וישוב הדעת.

תודתנו לנדיב הנפלא העומד לצד הכוללים שע"י מכוון "תורת הקרבנות" ומעודד ומדרבן ללא הרף להמשיך לכתוב על כל ההלכות הנוגעות לעבודת הכהנים להגדיל תורה ולהאדירה. ישלם השם שכרו בבריאות בנחת ובעשירות וישלח לו השי"ת רפואה שלימה לרמ"ח איבריו ושס"ה גידיו ויתרפא במהרה בתושח"י ויתמלאו כל משאלות לבו לטובה אכ"ר.

אשא עיני אל ההורים לאבי מורי שליט"א ולאמי מורתי תלית"א על החום האמון והתמיכה וכל ההשקעה לאורך השנים לגדלני בדרך הישר ולהדריכני במתיקות התורה ומצוותיה. לסבי מרן רה"י הגר"צ דרבקין שליט"א שגידלני במסירות וקבע עימי לימודו כמה שנים והעמידני בקרן אורה יה"ר שיקויים בהם הפסוק 'עוד ינבון בשיבה דשנים ורעננים יהיו להגיד כי ישר ה'". למו"ח שליט"א ולחמותי תלית"א על כל פעלם הרב למען אוכל לעסוק בדברי תורה. ולרעייתי מנב"ת ששלי ושלכם שלה הוא. לבני ולבנותי על הסיוע בעריכת הספר. ישלם השם שכרם ונזכה אנו וכל ישראל לעסוק בתורה ובמצוות ורוב נחת מכל יוצ"ח בשלוחה ובהשקט באושר ועושר בבריאות ואורך ימים. ויה"ר שנושע תשועת עולמים וניצל מכל האויבים והמקטרגים ובזכות הלימוד והעיון במצוות המנחה יתבטלו כל הגזירות והמחלות, הצרות והמלחמות ונסיונות היצה"ר. ויושפע שפע טובה וברכה לנו ולכל ישראל ונזכה כולנו לקבל פני משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

בברכה

'מראה כהן'

'תורת הקרבנות'

לרפואת הרב ישעיהו צבי בן אסתר בתשח"י

לעילוי נשמתו של ידידנו הנאון רבי אהרן צבי קרפט זצ"ל בן יבלחט"א רבי שמואל מרדכי שליט"א מגדולי הת"ח ומח"ס שער הקרבן על קרבן פסח ועל עבודת יום הכיפורים וספר שער העזרה וחיבורים רבים על שאר חלקי התורה

לעילוי נשמת דוד"ו הנאון רבי אליעזר דן בן רבי אליהו דרבקין זצ"ל גלב"ע כ"ב בסיון ה'תשפ"ה

לעילוי נשמת האישה הצדקנית מרת צביה שוורץ ע"ה בת יבלחט"א הנאון רבי אשר פרידמן שליט"א גלב"ע ללא זש"ק כ' בסיון ה'תשפ"ה

לעילוי נשמת אימי מורתי מרת צירה בת יוסף ותמרה תהיה נשמתה צרורה בצרור החיים גלב"ע ט"ז אדר תשפ"ה הונצחה ע"י בנה יבלחט"א

לעילוי נשמת הרב פנחס נתן ב"ר יוסף ז"ל גלב"ע י"ט מנחם אב תשפ"ב מרת רייזל בת דוד הכהן ע"ה גלב"ע כ' מרחשוון תשפ"ג וצל"ר

לעילוי נשמת הזקן הכשר מו"ר אבי משה בר זהרה ז"ל גלב"ע י"א אדר א' תשס"ה

ולעילוי נשמת מרת אימי פרלה בת רחל ז"ל גלב"ע כא' סיון תש"פ

ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ בן אחותי איתמר אלהרר בן דבורה הי"ד נהרג על קידוש השם יא' שבט תשפ"ב ולע"נ בן דודו שילה כהן בן רות הי"ד נרצח בידי בני עוולה על קידוש השם בחג שמחת תורה תשפ"ד

חלק מההסכמות שהתקבלו לספרי 'והשב את העבודה' ומכון תורת הקרבנות

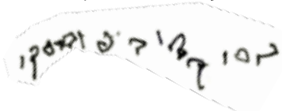
בעזה"י אייר תשפ"ה

יומא טבא לרבנן, בהופיע הספר הנכבד "והשב את העבודה" על עניני הקטורת בבית המקדש, אשר כל הרואה אומר ברקאי מגודל המלאכה, לברר וללבן את הלכות הקטרת הקטורת עם כל פרטי הדינים והלכות עשייתה, ולהעמיד העניינים בבהירות גדולה, הן בהקטרת הקטורת של כל ימות השנה, והן בקטורת של יום הכיפורים, וגם לרבות בבירור סממני הקטורת ודיני עשייתה בקודש, אשר בכולם ניכר גודל העמל והיגיעה לברר הכל כסולת נקיה, ולהעשיר את לומדי התורה בעניינים אלו.

וכל זה נתחבר על ידי חברי המכון הידוע לתפארה "מכון תורת הקרבנות", שנשאם ליבם והבינם מדעם להתקדש בנשיאת ארון הקודש בלימוד ובירור הלכות הקרבנות, ובהוצאת חיבורים רבים בכל עניני הקודש והמקדש לתועלת הרבים וכהכנה לבית המקדש, **כאשר זירז מרן החפץ חיים זיע"א ללמוד ולעסוק היטב בדינים אלו, כדי לדעת את המעשה אשר יעשון כאשר תשוב העבודה למקומה בב"א.**

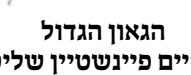
ובזאת נבוא בברכה לכל הלומדים העוסקים בבירור עניני הקרבנות, שיזכו להמשיך מלאכתם נאמנה ולא תצא תקלה מתחת ידם, ולזכות את העולם בחיבורים נוספים, עד עמוד כהן לאורים ותומים, ונראה כולנו בבנין בית המקדש בקרוב, כהנים בעבודתם לויים בשירם ובזמרם וישראל במעמדם במהרה בימינו אמן.

מרן ראש הישיבה הגאון
רבי ברוך דב פוברסקי שליט"א

מרן הגאון
רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

גם אני מצטרף לכל גדולי עם ישראל הנ"ל

מרן הגאון
רבי חיים פיינשטיין שליט"א

לחיזוק להגדיל תורה ולהאדירה

מרן הגאון
רבי איתמר גרבוז שליט"א

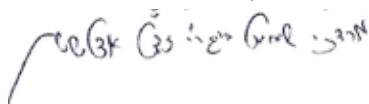
בברכה מרובה לעוסקים בתורת הקרבנות

מרן הגאון
רבי מרדכי שמואל אדלשטיין שליט"א

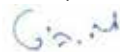
בס"ד עש"ק שלח

ג"א מצטרף לברכה על הופעת הספר החשוב מאד על עניני הקטורת, אשר כידוע שאמירתה מסוגלת מאד לבטל גזירות רעות ויה"ר שנזכה בקרוב לבנין בהמ"ק ושם נעלה ונראה ונזכה להקטיר הקטורת עם כל הקרבנות בב"א

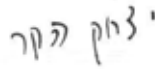
מרן ראש הישיבה הגאון
רבי משה הלל הירש שליט"א

ג"א מצטרף לכל הנ"ל

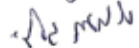
מרן הגאון
רבי יצחק הקר שליט"א

כ' הרמב"ם בראש ספר העבודה שאלו שלום ירושלים ישליו אוהבין ומזה נשמע שהלימוד בהלכות בית הבחירה חשוב ומקובל כאילו בנינו אותו כשם שאמרו לענין לימוד הקרבנות ברוכים תהיו

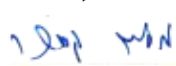
מרן הגאון
רבי שמעון גלאי שליט"א

ודאי זכות גדולה להתעסק בעניני העבודה והקרבנות, ויה"ר שיזכו להמשיך בחיזוק בחלק זה של התורה ונזכה בקרוב לבנין ביהמ"ק בברכה

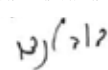
מרן הגאון
רבי מאיר קסלר שליט"א

כמה נאה ויאה בזמנים אלו שאנו זקוקים כ"כ לישועה והצלה שעוסקים בתורת הקטורת שהיא עוצרת פורעניות קשות ותיתי להו לרבני "מכון תורת הקרבנות" אשר עוסקים בעניינים אלו ביסודיות ובבהירות. בעה"ח עש"ק לסדר "ותעצר המגפה" תשפ"ה

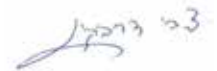
מרן ראש הישיבה הגאון
רבי דב לנדו שליט"א

הנני מצטרף לכל הנ"ל בברכה נאמנה

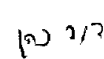
מרן הגאון
רבי צבי דרבקין שליט"א

ג"א מצטרף לכל הנ"ל בברכה מרובה

מרן הגאון
רבי דוד כהן שליט"א

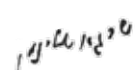
אצטרף לדברי מרנן שליט"א להעמיד על תילם הלכות העבודה

מרן הגאון
רבי שרגא שטיינמן שליט"א

ברמ"א קל"ב ס"ב שאמירת פיטום הקטורת במקום ההקטרה, ובב"י קל"ג שהתפילה היא במקום הקרבן והקטורת על דרך תכון תפילתי קטורת לפניך.

ובודאי ככל שיעיין יותר בענייני הקטורת יתקבל יותר הקטורת. ויבורכו כל העוסקים בזה בתפילה וברכה

הפסוקים העוסקים בדיני מנחת גרבה*
ויקרא פרק ב

מנחת סולת

© כל הזכויות שמורות למכון מראה ביהן

סֹלֶת יִהְיֶה קָרְפָּנוּ

© כל הזכויות שמורות למכון מראה ביהן

א) וְנָפֵשׁ פִּי תִקְרִיב קָרְבַּן מִנְחָה לַיהוָה

© כל הזכויות שמורות למכון מראה ביהן

וְנָתַתָּ עָלֶיהָ לְבָנָה.

© כל הזכויות שמורות למכון מראה ביהן

וְיִצַק עָלֶיהָ שֶׁמֶן

© כל הזכויות שמורות למכון מראה ביהן

וְקִמִּיץ מִשֶּׁמֶן מְלֵא קִמְצוֹ מִסֹּלֶתָהּ וּמִשֶּׁמֶנָּה עַל כָּל לְבַנְתָּהּ

© כל הזכויות שמורות למכון מראה ביהן

ב) וְהֵבִיאתָ אֶל בְּנֵי אֶהֱרֹן הַכֹּהֲנִים

© כל הזכויות שמורות למכון מראה ביהן

ג) וְהַנּוֹתֵרֶת מִן הַמִּנְחָה לְאֶהֱרֹן וּלְבָנָיו קֹדֶשׁ קֹדָשִׁים מֵאֲשֵׁי יְהוָה.

© כל הזכויות שמורות למכון מראה ביהן

וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת אֲזִכָּרְתָּהּ הַמִּזְבֵּחַ אִשָּׁה רִיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה.

תוכן ענינים

תוכן ענינים מורחב

פסוקי מנחת הגרבה

סדר הקרבת המנחה בקצרה

מעלת קרבן מנחה

חשיבות לימוד מסכת מנחות

ידיעות בסיסיות במסכת מנחות

י"ג מיני מנחות

מבנה מסכת מנחות

מנחת מאפה תנור חלות/רקיקין

תוכן ענינים

תוכן ענינים
מורחב

פסוקי מנחת
הגדבה

סדר הקרבת
המנחה
בקצרה

מעלת קרבן
מנחה

חשיבות
לימוד מסכת
מנחות

ידיעות
בסיסיות
במסכת
מנחות

י"ג מיני
מנחות

מבנה מסכת
מנחות

ורקיקי מצות

ה) וכי תקרב קרבן מנחה מאפה תנור סלת חלות מצת בלילת בשמן

משחים בשמן.

מנחת מחבת

ו) פתות אתה

ה) ואם מנחה על המחבת קרבנה סלת בלילה בשמן מצה תהיה.

ויצקת עליה שמן מנחה היא.

פתים

מנחת מרחשת

להחמישה בלבד כיון שמבינים עשר חלות

כל החובות שמורות למכון מראה כותן

ז) ואם מנחת מרחשת קרבנד סלת בשמן תעשה.

כל החובות שמורות למכון מראה כותן

והקריבה אל הפהן והגישיה אל המזבח.

כל החובות שמורות למכון מראה כותן

ה) והבאת את המנחה אשר יעשה מאלה ליהוה

כל החובות שמורות למכון מראה כותן

והקטיר המזבחה אשה ריח גיחח ליהוה.

כל החובות שמורות למכון מראה כותן

ט) והרים הפהן מן המנחה את אזקרתה

כל החובות שמורות למכון מראה כותן

י) והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו קדש קדשים מאשי יהוה.

תוכן ענינים

תוכן ענינים מורחב

פסוקי מנחת הנרבה

סדר הקרבת המנחה בקצרה

מעלת קרבן מנחה

חשיבות לימוד מסכת מנחות

ידיעות בסיסיות במסכת מנחות

י"ג מיני מנחות

מבנה מסכת מנחות

סדר מנחות פיצד?

(סוטה דף יד:)

תוכן ענינים

תוכן ענינים
מורחב

פסוקי מנחת
הנדבה

סדר הקרבת
המנחה
בקצרה

מעלת קרבן
מנחה

חשיבות
לימוד מסכת
מנחות

ידיעות
בסיסיות
במסכת
מנחות

י"ג מיני
מנחות

מבנה מסכת
מנחות

הבאת
המנחה
לבית
המקדש

נתינה
לכלי שרת
למדידה
וקידוש
קדושת
הגוף בבית
המקדש

הכנת
המנחה
מסולת
ושמן
ונתינת
הלבונה על
המנחה

© כל הזכויות שמורות לכתוב מראה כותן

אדם מביא מנחה מתוך ביתו בקלות של כסף ושל זהב,

© כל הזכויות שמורות לכתוב מראה כותן

ונותנה לתוך כלי שרת ומקדשה בכלי שרת,

© כל הזכויות שמורות לכתוב מראה כותן

לבונה

ונתן עליה שמנה ולבונה,

עזרת
כהנים

עזרת
ישראל

וּמִזְלִיכָה אֶצֶל כֹּהֵן,

הבאת
המנחה
לכהן

תוכן ענינים

תוכן ענינים
מורחב

פסוקי מנחת
הנרבה

סדר הקרבת
המנחה
בקצרה

מעלת קרבן
מנחה

חשיבות
לימוד מסכת
מנחות

ידיעות
בסיסיות
במסכת
מנחות

י"ג מיני
מנחות

מבנה מסכת
מנחות

וְכֹהֵן מִזְלִיכָה אֶצֶל מִזְבֵּחַ.

הולכת
המנחה
להגשה
במזבח

הגשת
המנחה
בקרן
דרומית
מערבית

וּמִגִּישָׁה בְּקֶרֶן דְּרוּמִית מֵעֶרְבִית כְּנֶגֶד חֲדָה לְשֵׁל קֶרֶן, וְדִיּוֹ,

דוגמא

תוכן ענינים

תוכן ענינים
מורחב

פסוקי מנחת
הגדבה

סדר הקרבת
המנחה
בקצרה

מעלת קרבן
מנחה

חשיבות
לימוד מסכת
מנחות

ידעות
בסיוט
במסכת
מנחות

י"ג מיני
מנחות

מבנה מסכת
מנחות

סילוק
הלבונה
לצד,
קודם
הקמיצה

וּמְסַלֵּק אֶת הַלְּבוֹנָה לְצַד אֶחָד,

קמיצה
מהמקום
שיש בו
ריבוי שמן

וְקוֹמֵץ מִמְּקוֹם שְׁנֵי תְּרֵפֶה שֶׁמֶנֶה,

נתינת
הקומץ
וקידושו
בכלי שרת
שביד כהן
נוסף

וְנֹתְנֵנוּ לְתוֹךְ כְּלֵי שֵׁרֶת וּמְקַדְּשׁוּ בְּכֵלֵי שֵׁרֶת,

© כל הזכויות שמורות למכון מראה בתן

וּמְלֶקֶט אֶת לְבוֹנָתָהּ

ליקוט
הלבונה
מהמנחה

תוכן ענינים

תוכן ענינים
מורחב

פסוקי מנחה
הנרבה

סדר הקרבת
המנחה
בקצרה

מעלת קרבן
מנחה

© כל הזכויות שמורות למכון מראה בתן

וְנִזְתָּה עַל גִּבּוֹי.

נתינת
הלבונה
בכלי שרת
על הקומץ

חשיבות
לימוד מסכת
מנחות

ידיעות
בסיסיות
במסכת
מנחות

י"ג מיני
מנחות

מבנה מסכת
מנחות

© כל הזכויות שמורות למכון מראה בתן

וּמַעֲלֵהוּ וּמִקְטִירוֹ בְּכֵלֵי שֵׁרֶת,

העלאת
הקומץ
למזבח
והקפת
המזבח
בימין

לפני ההקטרה מקיפים את המזבח
והולכים דרך ימין למקום המלה
שבראש המזבח

ימין

דוגמא

תוכן ענינים

תוכן ענינים
מורחב

פסוקי מנחת
הנדבה

סדר הקרבת
המנחה
בקצרה

מעלת קרבן
מנחה

חשיבות
לימוד מסכת
מנחות

ידעות
בסיוטות
במסכת
מנחות

י"ג מיני
מנחות

מבנה מסכת
מנחות

מליחת
הקומץ
והלבונה

© כל הזכויות שמורות לכתוב מראה כותן

וּמוֹלְחֹו

הקטרת
הקומץ
והלבונה
במערכה
הגדולה

© כל הזכויות שמורות לכתוב מראה כותן

וְנוֹתְנוּ עַל גְּבֵי הָאֲשִׁים.

הכנת
ואכילת
שירי
המנחה
על ידי
הכהנים

© כל הזכויות שמורות לכתוב מראה כותן

קָרַב הַקֹּמֵץ - שִׁירֵיהָ נֹאכְלִין,

וְרִשְׁאֵין הַכֹּהֲנִים לִיתֵן לְתוֹכָהּ זֵן וְשֶׁמֶן וְדֶבֶשׁ, וְאִין אֲסוּרִין אֶלָּא מִלְחָמִין.

(סוטה יד:)

מעלת קרבן מנחה

הנה בהידור חיצוני בוודאי קרבנות בהמה ועוף הינם יותר מהודרים מקרבן מנחה. אמנם בפנימיות הענין מנחה חשובה יותר מכל הקרבנות, כמבואר בחז"ל שרק במנחה נאמר 'נפש', וכמו שביאר הגר"א בשנות אליהו (ברכות פ"ד מ"א): המנחה רצויה יותר מכל התפלות ומכל הקרבנות שמזכרת תמיד לפני הקב"ה.

וכתב עוד בשנות אליהו שבת (פ"א מ"ב): מנחה היא מובחר הקרבנות ונאמר בה 'נפש'. וביאר בזה מה שנאמר בגמ' (ברכות ו:): לעולם יהא אדם זהיר בתפלת המנחה עי"ש.

ויש לבאר על דרך הפשט, שבקרבן בהמה לא כל חלקי הבהמה ראויים להקרבה לגבוה, שהרי העור אינו מוקטר ואינו נאכל, וכן ישנם עצמות וגידים, קרניים וטלפיים, ופרש. וכן בעוף יש מוראה ונוצה, ונוצות שאינם באים לגבוה וכו'.

אבל במנחה כל מרכיבי המנחה הם המובחר שבמובחר, שהרי הסולת היא החלק המובחר שבחיטה, והשמן הוא המובחר שבזית, [וכן הלבונה מובחרת בריח], וכל המנחה היא כמו האימורין בבהמה כיון שכולה ראויה להקטרה. ולכן מגישים את כל המנחה לגבוה, אלא שגזירת הכתוב להקטיר רק את הקומץ.

והטעם שהמנחה מעולה יותר מכל הקרבנות, ביארו המפרשים שקרבן מנחה מביא בדרך כלל עני שאינו בעל גאוה ואין לו גשמיות, וכשמקריב קרבן כולו קודש להשם, ולכן מביא מנחה שהיא כולה מהמובחר, וראויה כולה לגבוה.

אבל קרבן בהמה מביא בדרך כלל עשיר שיש לו גשמיות, וכשמקריב קרבן אין כולו קודש להשם, לכן מביא בהמה שיש בה חלקים שאינם ראויים להקרבה, ועל ידי הקרבן נחשב שמקריב נפשו שהדם הוא הנפש, ושאר הקרבן נקרב או נאכל, ועל ידי זה נתקדש כולו להשם, ועכשיו הוא ראוי להביא מנחה.

ובזה יש לבאר מדוע אחרי הקרבת קרבן עולה או שלמים מביאים מנחת נסכים, ואחרי חטאת ואשם אין מנחת נסכים.

כיון שלאחר הקרבת העולה והשלמים נתבררו בבעלים חלקי הטוב מהרע, ונעשה מקודש להשם וראוי להבאת מנחה כמו שנתבאר, ולכן מביא מנחת נסכים להשלמת קדושת נפשו, משא"כ בחטאת ואשם על ידי הקרבת הקרבן רק נתכפר מהחטא אבל הבעלים עדיין לא נתקדש, ורק לאחר שמביא עולה או שלמים להתקדש ולהתרצות לפני ה', יהיה ראוי להביא מנחת נסכים.

תוכן ענינים

תוכן ענינים מורחב

פסוקי מנחה הנרבה

סדר הקרבת המנחה בקצרה

מעלת קרבן מנחה

חשיבות לימוד מסכת מנחות

ידיעות בסיסיות במסכת מנחות

י"ג מיני מנחות

מבנה מסכת מנחות

מושגים כלליים במנחות

מאת הרה"ג רבי דוד שבדרון שליט"א
 כולל עבודת הקרבנות שע"י "תורת הקרבנות" ר"מ ישיבת "עטרת שלמה" אחיסמך

חשיבות לימוד מסכת מנחות

הקרבנו מנחה.
 החפץ חיים בספרו תורה אור פרק א' כותב דבר מעניין, שהלימוד בדיני הקרבן חשוב עוד יותר מהקרבנות הקרבן, ומסיבה זו גם בזמן בית המקדש כאשר יקריבו בפועל את הקרבנות יאמרו את פרשת הקרבן, אלא שבזמן ביהמ"ק נצרכת גם עבודת הקרבן עצמו, כיון שלא יוצאים ידי חובה ללא מעשה ההקרה.

ומוסיף החפץ חיים שכדי שייחשב הדבר כהקרבנות מנחה ממש, צריך ללמוד ולדעת היטב את כל הפרטים בעשיית המנחה, ולכן ראוי להתכונן גם בצורה מעשית. ועוד משום שכל רגע אנו צריכים להיות מוכנים שמא פתאום יבוא המשיח ונצטרך להביא קרבנות ומנחות, ואם לא נלמד לא נדע איך להקריב.

נאמר בגמרא במנחות דף קי. "בכל מקום מוקטר מוגש לשמי" - אלו תלמידי חכמים שעוסקים בהלכות עבודה מעלה אני עליהם כאילו מקריבין ומגישין לשמי.

עוד דרשו בגמרא "זאת תורת החטאת זאת תורת האשם" - כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת כל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם. וכן במנחה כתוב זאת תורת המנחה, ועל ידי הלימוד במסכת מנחות נחשב שמקריב מנחה.

נצייר לעצמנו אם הקב"ה יאמר לאחד מאתנו דרך נבואה שיוכל לבוא לבית המקדש לעמוד לפני ה' בתוך העזרה ולהקריב מנחה או קרבן, ועל ידי זה יגרום לו נחת רוח, הרי בודאי יעשה את כל המאמצים להקריב את הקרבן גם אם הדבר יעלה לו כסף רב. וכאן גילו לנו חז"ל שעל ידי לימוד מסכת מנחות הרי זה נחשב כאילו

ידיעות בסיסיות למסכת מנחות

ד. הקטרה - זורק את הקומץ לתוך האש.

הקמיצה דומה לשחיטה, כיון שכשם שבשחיטה מוציא את הדם שהוא החלק העיקרי מהבשר, ונותן אותו על המזבח, כך בקמיצה מוציא את הסולת מהשיריים, ומקטיר אותו על המזבח.

קידוש כלי דומה לקבלה, שמקבל את הקומץ בכלי כמו שמקבל את הדם בכלי מצוואר הבהמה. וכן במנחה יש גם את החלק של נתינת הקומץ לכלי שצריך גם כן שיהיה על ידי כהן, חוץ מהכהן שמחזיק את הכלי כדי שיקבל בו את הקומץ.

ההולכה דומה להולכת הדם למזבח, ובמנחה מוליך את הקומץ להקטירו.

הקטרת הקומץ דומה לזריקת הדם למזבח, שכשם שהדם נזרק על גבי המזבח, כך הקומץ נזרק לאש. ויש לציין שבמנחה כאשר זורק את הקומץ לאש ושורפו, מתקיימת גם עבודת הזריקה בקרבן וגם ההקטרה, כיון שהקומץ הוא גם במקום דם וגם במקום אימורים.

ארבע העבודות העיקריות של המנחה, מקבילות לארבע העבודות של הזבחים.

ובאמת שהרבה פרטים במסכת מנחות בנויים על הנלמד כבר במסכת זבחים, וכדאי לדעת זאת כדי שלא נתייאש מהמסכת הארוכה, כיון שכל פרט שלמדנו בזבחים יועיל לנו הרבה למסכת מנחות.

ואפשר לומר שמה שאמרו חז"ל 'כל ההתחלות קשות' ובפרט בסדר קדשים, כבר עברנו במסכת זבחים, ומכאן ואילך במסכת מנחות בעז"ה 'יערב לכם'.

ארבע העבודות של המנחה הם: קמיצה, קידוש כלי, הולכה, והקטרה.

א. **קמיצה** - מכניס צידי אצבעותיו לתוך הסולת וקומץ.

ב. **קידוש כלי** - נותן את הקומץ לתוך כלי שרת.

ג. **הולכה** - מוליך את הקומץ בכלי להקטירו על המזבח.

תוכן ענינים

תוכן ענינים מורחב

פסוקי מנחה הנדבה

סדר הקרבנות המנחה בקצרה

מעלת קרבן מנחה

חשיבות לימוד מסכת מנחות

ידיעות בסיסיות במסכת מנחות

י"ג מיני מנחות

מבנה מסכת מנחות

ד. הקטרה

ד. זריקה

ג. הולכה

ג. הולכה

ב. קידוש כלי

ב. קבלה

א. קמיצה

א. שחיטה

עבודות קומץ המנחה מקבילות לעבודות בדם הקרבן

שלוש עשרה מיני מנחות

חוטא שמביא עני על חטאים מסויימים, ט. מנחת קנאות שמביאה אשה סוטה.

שלוש מנחות חובה על הציבור, והם: י. מנחת העומר, יא. שתי הלחם בחג השבועות, יב. לחם הפנים.

מנחה נוספת: יג. מנחת נסכים הבאה עם קרבנות עולה ושלמים ביחיד ובציבור. וכן באה נדבה בפני עצמה.

ישנם בסך הכל י"ג מנחות. ונחלקים לשלוש קבוצות.

חמש מנחות באות בנדבה ביחיד בלבד, והם: א. מנחת סולת, ב-ג. מנחת מאפה תנור שיש בו שני סוגים - חלות או ריקיקין, ד. מנחת מחבת, ה. מנחת מרחשת.

ארבע מנחות חובות על היחיד, והם: ו. מנחת חביתין שמביא כהן גדול כל יום, ז. מנחת חינוך שמביא הכהן בתחילת הכנסו לעבודה, ח. מנחת

מבנה מסכת מנחות

פרק חמישי הוא כעין פרק איזהו מקומן בזבחים, שבו נאמרו הכללים לכל המנחות.

פרק שישי עוסק בדיני מנחת העומר.

פרק שביעי בו מפורט סדר הכנת הסולת והשמן יחד.

פרק שמיני דיני קרבן תודה.

פרק תשיעי הכנת הסולת והזיתים למנחות.

פרק עשירי דיני המדות במקדש ומדידת המנחות.

פרק אחד עשר דיני שתי הלחם ולחם הפנים.

פרק שנים עשר ושלושה עשר עוסקים בדינים שונים של נדרי המנחה ושאר הקרבנות.

המבנה של מסכת מנחות דומה למבנה של מסכת זבחים.

פרק ראשון ושני עוסקים במחשבות הפוסלות את הקרבן כאשר חושבים אותן בארבע עבודות הקרבן, והם מחשבת שלא לשמה ופיגול.

פרק שלישי עוסק בתחלתו בכמה פסולים בעשיית המנחה.

מאמצע פרק שלישי עד קרוב לסוף **פרק רביעי** נכתבו כל דיני סת"ם וציצית שאינם שייכים לנושא המסכת.

בסוף פרק רביעי נכתבו דיני מנחת חביתין.

תוכן ענינים

תוכן ענינים מורחב

פסוקי מנחת הנדבה

סדר הקרבת המנחה בקצרה

מעלת קרבן מנחה

חשיבות לימוד מסכת מנחות

ידיעות בסיסיות במסכת מנחות

י"ג מיני מנחות

מבנה מסכת מנחות